

İK Analitiği Projesi: Çalışan İstifası Tahmini Raporu

Ad Soyad / No: Alaattin Buğra DURMUŞ / 231118013

Özet ve Problem Tanımı

Bu proje, IBM'in anonim İK veri setini kullanarak çalışanların işten ayrılma riskini (% Attrition) doğru bir şekilde tahmin etmeyi amaçlamaktadır. Projenin temel hedefi, sadece tahmin yapmak değil, aynı zamanda istifaya neden olan faktörleri (Feature Importance) belirleyerek şirkete somut stratejik öneriler sunmaktır.

Model Performansı ve Kıyaslama Sonuçları

Dört farklı makine öğrenmesi sınıflandırma algoritması (Logistic Regression, SVM, KNN ve Random Forest) kullanılarak performans testleri yapılmıştır. Elde edilen ham doğruluk oranları aşağıdaki gibidir:

Model Adı	Ham Doğruluk Oranı (Accuracy)	Yorum
Support Vector Machine (SVM)	%87.53	En yüksek tahmin doğruluğu.
K-Nearest Neighbors (KNN)	%87.30	Yüksek doğrulukta, ancak hesaplama maliyeti yüksek.
Logistic Regression	%86.62	Basit ve hızlı temel çizgi (Baseline) modeli.
Random Forest	%85.71	En düşük ham doğruluk oranı.

Doğruluk Tuzağı ve Dengesiz Veri (Imbalanced Data)

Sonuçlara göre **SVM**, **%87.53** ile en yüksek doğruluk oranını elde etmiştir. Ancak veri setimizde çalışanların büyük çoğunluğu (%84) istifa etmediği için, sadece **No Attrition** (İstifa Yok) tahmin eden bir model bile yüksek doğruluk oranına ulaşabilir.

Bu tür dengesiz verilerde asıl önemli olan, **küçük olan sınıfı (yani istifa edenleri)** ne kadar başarılı yakaladığımızı gösteren **Recall (Hassasiyet)** ve **F1-Score** metrikleridir.

Nihai Model Seçimi: Random Forest

Ham doğruluk oranı en düşük olmasına rağmen, projenin nihai tahmin modeli olarak **Random Forest** seçilmiştir. Bunun temel nedenleri teknik sağlamlık ve iş dünyası için sunduğu yorumlanabilirliğidir:

1. Yorumlanabilirlik (Interpretability) Avantajı

SVM ve KNN gibi modeller birer **Kara Kutu (Black Box)** gibi çalışır; yüksek doğruluk sağlar ancak "neden" sorusuna cevap veremezler. İK yöneticilerinin sadece "Bu kişi gidecek" tahminine değil, "**Bu kişi şu sebeplerle (Fazla Mesai, Düşük Zam Oranı vb.) gidiyor**" açıklamasına ihtiyacı vardır.

Random Forest, diğer algoritmala göre en iyi **Özellik Önem Düzeyi (Feature Importance)** çıktısını sağlar. Bu, projenin asıl değerini oluşturan, istifanın arkasındaki en kritik 10 nedeni bilimsel olarak listeleye imkanı sunar.

2. Dengesiz Veriye Dayanıklılık

Random Forest, birden fazla karar ağacını bir araya getirdiği için, veri setindeki gürültüye ve dengesizliklere karşı daha dirençlidir. Gerçek dünyadaki iş uygulamalarında genellikle SVM ve KNN'e göre **daha tutarlı ve genelleştirilebilir** performans sergiler.

İş Çıktısı ve Öneriler

Seçilen Random Forest modeli üzerinden yapılan Özellik Önem Düzeyi analizi sonucunda, şirketin çalışan kaybını azaltmak için aşağıdaki aksiyonları alması önerilir:

- Fazla Mesai (OverTime):** İstifa etme riskini en çok artıran faktör olduğu tespit edilmiştir. Bu durum, maaş zammından bile daha güçlü bir belirleyicidir. Fazla mesai politikaları acilen gözden geçirilmelidir.
- Maaş Seviyesi (Job Role/Salary Level):** En düşük seviyede maaş alan çalışanlar risk grubundadır.
- İşe Uzaklık (DistanceFromHome):** Evden uzak çalışanların istifa eğilimi daha yüksektir. Uzaktan çalışma (Remote Work) imkanları bu riski azaltabilir.

Sonuç: Projenin amacı göz önüne alındığında, **%85.71 Doğruluk** ile çalışan **Random Forest** modeli, sunduğu **nedensellik** bilgisi ile **%87.53 Doğruluk** sunan SVM modelinden operasyonel açıdan daha değerlidir.